

سه شنبه 14 فروردین 1397 - 16 رجب 1439 - 3 آوریل 2018

مرگ "رضاقلي خان نظام السلطنه مافي" از رجال دوره مشروطه (1303 ش)

مرگ "رضاقلي خان نظام السلطنه مافي" از رجال دوره مشروطه (1303 ش)

رضاقلي نظام مافي ملقب به سالار معظم و نظام السلطنه و سردار مکرّم در سال 1246 ش در تهران به دنیا آمد. وي پس از فراگيري دروس و فنون نظامي به دستگاه عمومي خود که از رجال با نفوذ قاجار بود، وارد شد و به مقاماتي دست يافت. رضاقلي در بحبويه جنگ بين المللي اول به همراه عده rlm&اي از رجال و روحانيون براي مبارزه با قواي روس و انگلستان، دولت موقتي به حمايت آلمان و عثماني تشکيل داد ولي اين عمل باعث واکنش دولت مرکزي شد و آنان تمام اموال و نشان rlm&هاي او را مصادره کردند. تا اين که با اهداي اشياء نفيسي به احمدشاه، توانست رضاييت وي را براي ورود به ايران جلب کند. وقتي قيام کلنل محمدتقي خان پسيان در خراسان شکسته شد، وي از طرف قوام السلطنه، والي خراسان گرديد. تا سرانجام در فروردین 1303 ش در 57 سالگي درگذشت و در امامزاده عبدالله تهران به خاک سپرده شد. نظام السلطنه از رجال مؤثر ايران بود و پس از مرگش املاک زيادي شامل قسمت اعظم زمين rlm&هاي غرب تهران، از او به ارث رسيد.

درگذشت استاد "عباس سحاب" جغرافي rlm&دان شهير و پدر علم نقشه rlm&کشي ايران (1379 ش)

استاد عباس سحاب فرزند ابوالقاسم در سوم دي ماه سال 1300 ش در يکي از روستاهاي اطراف تفرش در استان مرکزي به دنیا آمد. وي فراگيري علم را از چهار سالگي آغاز کرد و در ده سالگي به همراه پدر راهي تهران گرديد. در تهران بود که براي نخستين بار، استعداد و علاقه او به جغرافيا نمايان شد و در او رشد کرد به طوري که در پانزده سالگي اولين نقشه تهران را تهيه نمود. اين نقشه و نقشه rlm&هاي بعد از تهران و شهرهاي ديگر، شالوده و اساس يک مؤسسه جغرافيايي را در سال 1324 ش به وجود آورد و عباس را به شهرت رساند. وي در اين مؤسسه، بعدها يکي از غني rlm&ترين کتابخانه rlm&هاي جغرافيايي ايران و خاورميانه را با 18 هزار کتاب، 15 هزار جلد مجلات جغرافيايي و صدها کره و اطلس بزرگ و کوچک به زبان rlm&هاي مختلف پديد آورد. استاد سحاب نخستين نمايشگاه نقشه خود را در سال 1339 ش در دانشسرای تهران بر پا کرد و از آن تاريخ به بعد، در نمايشگاه rlm&هاي داخلي و خارجي بسياري حضور داشت. همچنين مؤسسه وي در طول سال rlm&ها فعاليت، به چاپ کتب جغرافيايي و سفرنامه rlm&ها و نيز ترجمه و تکثير نسخ منحصر به فرد آثار ادبي و جغرافيايي مي rlm&پرداخت. سرانجام استاد عباس سحاب به عنوان پدر علم کارتوگرافي يا نقشه کشي ايران، بنيانگذار چاپ نقشه در بخش خصوصي کشور، نخستين توليدکننده کره جغرافيايي به زبان فارسي، مؤلف ده rlm&ها اطلس جغرافيايي، آخرين بازمانده نسل نقشه rlm&کشان صاحب سبک جهان و باني مؤسسه جغرافيايي و نقشه rlm&کشي سحاب، در چهاردهم فروردین 1379 ش در 79 سالگي درگذشت. وقوع جنگ "چالدران" بين قواي صفوي و عثماني در نزديکي تبريز (920 ق)

پس از روي کار آمدن سلطان سليم اول، رابطه rlm&ي ايران و عثماني رو به تيرگي بيشتري نهاد. او به سمت نواحي غربي ايران لشکرکشي کرد و در سال 920 ق جنگ سختي در چالدران از نواحي ماکو بين شاه اسماعيل صفوي و سلطان سليم عثماني روي داد. شاه اسماعيل که قسمت اعظم قشونش در آسياي مرکزي مشغول جنگ با ازبکان بودند، تصميم به جنگ تدافعي گرفت، زيرا نيروهاي عثماني دو برابر قواي ايران بود. در ابتداي جنگ، پيروزي با سپاه ايران بود، ولي به علت کثرت نيروهاي عثماني، شکست بر ايران، مستولي شد و با کشته شدن سرداران ايراني و اسارت حرم شاه، اسماعيل صفوي مجبور به عقب rlm&نشيني گرديد. در اين جنگ سه هزار عثماني و دو هزار ايراني کشته شدند ولي علت اصلي در شکست شاه اسماعيل، وجود توپخانه rlm&ي عثماني بود که جنگ را به نفع ترک rlm&ها به پايان رساند. پس از عقب نشستن سپاهيان صفوي، سلطان سليم تبريز را اشغال کرد، ولي به زودي بر اثر مقاومت ملي، مجبور شد تبريز و آذربايجان را تخليه کند. گويند پس از اين واقعه، کسي شاه اسماعيل را خندان نديد.

پايان جنگ rlm&هاي چهل ساله فرانسه و اسپانيا در قرن شانزدهم ميلادي (1559م)

اختلافات و تنازعات ميان فرانسه و اسپانيا از اواخر قرن پانزدهم آغاز گرديد. در سال 1494م شارل هشتم پادشاه فرانسه به قصد تسخير ناپل به ايتاليا حمله نمود که با مخالفت اسپانيا و ايتاليا و مقاومت ارتش آنها مواجه گرديد. در طي سال rlm&هاي بعد اين نبرد ادامه پيدا کرد و بر سر اداره مناطق به تصرف آمده، بين اسپانيا و فرانسه اختلافاتي روي داد. اين جنگ rlm&ها سرانجام با امضاي قرارداد "صلح نوايون" در سال 1515م خاتمه يافت. اما آتش جنگ ميان دو کشور، شش سال بعد در سال 1521 بار ديگر شعله rlm&ور گرديد و حدود چهل سال به طول انجاميد. در اولين مرحله اين جنگ rlm&ها پادشاه فرانسه به اسارت درآمد و با امضاي قرارداد مادريد 1526م آزادي خود را خريد و از تمام ادعاهاي خود در ايتاليا صرف نظر نمود و حتي منطقه بورگوني را به اسپانيا واگذار کرد. اما يک سال بعد پادشاه فرانسه ضمن اتحاد با چند کشور و نقض قرارداد مادريد، دومين مرحله از جنگ rlm&هاي 40 ساله را آغاز نمود که با قرارداد کامبره خاتمه يافت و در نتيجه منطقه بورگوني به فرانسه بازگشت. در سال 1536م مرحله rlm&اي ديگر از جنگ rlm&ها آغاز شد و

بدون هیچ نتیجه‌ای؛ خاتمه یافت و پیمان صلح ده ساله نیز تنها 4 سال دوام یافت. در سال 1542م چهارمین دوره این جنگ؛ها آغاز گردید و سرانجام در سوم آوریل 1559م این جنگ؛ها که بر سر تصاحب سرزمین؛ها آغاز شده بود با امضای معاهده؛ای با حضور نمایندگان فرانسه، اسپانیا، انگلیس و آلمان خاتمه یافت.